

○ **МЕЖДИНЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА**

НА “БЕСТТЕХНИКА ТМ – РАДОМИР” ПАД
гр. РАДОМИР

ПРЕЗ ПЪРВО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2 0 1 1 год.

○

Съдържание:

№	Глава	Страница
1	Приходи и произведена продукция	2
2	Разходи	4
3	Финансови резултати	5
4	Осигуровки и данъци	6
5	Балансови показатели	6
6	Парични потоци	11
7	Основни икономически показатели за финансов анализ	12
8	Анализ на взаимоотношенията с клиенти и доставчици и на икономическите резултати	16
9	Основен капитал	18
10	Персонал, производителност и заплащане	19
11	Професионално обучение и повишаване на квалификацията	22
12	Подържане на здравословни и безопасни условия на труд	23
13	Екология и опазване на околната среда	24
14	Инвестиционна дейност	24
15	Качество на произвежданата продукция	25
16	Просрочени вземания и задължения и събирането им по съдебен ред	26
17	Кредитна експозиция	27
18	Дейност в областта на научните изследвания и проучвания	28
19	Движение на акциите	28
20	Информация по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон	28
21	Годишно общо събрание на акционерите	30
22	Развитие на дружеството през последните години, негативно влияние на световната икономическа криза и антикризисна програма	31
23	Предвиждано развитие на предприятието през 2011 година	37
24	Изпълнение на програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление	44
25	Заклучение	47

Настоящият доклад обхваща дейността на “Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД, гр. Радомир през периода януари – март 2011 година. Съдържанието на доклада е съобразено с условията на чл. 100о, ал. 4, т. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и в чл.33 от Наредба №2 от 17.09.2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, както и Приложение №10 към същата наредба.

1. Приходи и произведена продукция

През отчетния период дружеството реализира приходи от продажби на промишлена продукция, приходи от продажби на технологични отпадъци, приходи от наеми, приходи от продажби на неоперативни ДМА и материали и други приходи. Липсват финансови приходи. По същество всички приходи са brutния поток от икономически изгоди в резултат от обичайната дейност на дружеството, който води до увеличаване на собствения капитал.

Получените през отчетния период **приходи са в размер на 433 хил. лева**. В резултат на фактически продължаващата икономическа криза, те са с 1/5 по-малко спрямо първото тримесечие на предходната година и се разпределят по следния начин:

Наименование на приходите	Хил. лева	Относ. дял
Приходи от продажби на продукция	248	57,3%
Други приходи, в това число:	185	42,7%
▶ Приходи от продажби на материали	3	0,7%
▶ Приходи от продажби на дълготрайни материални активи	14	3,2%
▶ Приходи от наеми	37	8,5%
▶ Приходи от продажби на стружки и технологични отпадъци	124	28,6%
▶ Други приходи	7	1,6%
Приходи от финансираня	0	0,0%
Финансови приходи	0	0,0%
Общо приходи	433	100,0%

Приходите от продажби на продукция формират по-голямата част от общия размер на приходите – 57%. Всичките приходи са 79% от размера им през съответния период на предходната година. Спадът е в следствие на икономическата криза, която засегна особено силно производството на инвестиционно оборудване. Увеличението на поръчките през пролетта на предходната 2010 година се оказва краткотрайно. Това по-голямо производство формира и по-висока база при сравнението с настоящата година.

46% от произведената и експедирана продукция през първото тримесечие на годината е предназначена за чуждестранни клиенти.

Основните видове произведени изделия по клиенти са посочени в таблицата по-долу.

№ по ред	К л и е н т и	Наименование на продукцията	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
1	CERN - European Organization for Nuclear Research, Швейцария	Изработване на детайли за преса за заваряване	91	36,69%
2	"Радомир метал индъстрийз" АД	Оборудване за черната металургия и корпуси на трошачки за рудодобива	53	21,37%
3	ИНТЕРМАШИНЕКС (чрез "Бесттехника Струма" АД)	Лебедка, грайфер, питател, редуктор	21	8,47%
4	"Бесттехника-Струма" АД	Изработка на резервни части за трошачно-мелещо оборудване	14	5,65%
5	"Стомана индъстри" АД	Изработване на кранови редуктори и резервни части	12	4,84%
6	PROGECO	Детайли	10	4,03%
7	CFE Technology GmbH (чрез "Бесттехника Струма" АД)	Възли за промишлени вентилационни системи	10	4,03%
8	"Енергоремонт - Кресна" АД	Изработване на зъбни колела и механообработка на детайли	7	2,82%
9	"МБС бизнес" ЕООД	Механообработка на възли и детайли	6	2,42%
10	"Вап Продакшън" ЕООД	Части за хидротурбини	5	2,02%
11	"KHS Maschinen-und Anlagen" AG	Изработване на зъбни венци	4	1,61%
12	"Голд мастерс" ООД	Обработка на детайли	3	1,21%
13	Други клиенти	Възли, детайли и резервни части за производствени машини и оборудване	12	4,84%
В С И Ч К О			248	100,0%

2. Разходи

Разходите са в размер на **1 332 хил. лева** и са свързани предимно с обслужването на текущата производствена дейност на дружеството. Основната част от тези разходи са за материали, заплати, осигуровки, външни услуги и амортизации, пряко свързани с дейността.

Размерът и структурата на **разходите за дейността** през първото тримесечие на 2011 година са както следва:

Наименование на разходите	Хил. лева	Относ. дял
Разходи за суровини и материали	453	34,0%
Разходи за външни услуги	121	9,1%
Разходи за амортизации	1 046	78,5%
Разходи за заплати и възнаграждения	593	44,5%
Разходи за осигуровки	98	7,4%
Други разходи, в това число:	5	0,4%
▶ Съдебни такси и други юридически разходи	1	0,1%
▶ Разходи за командировки	3	0,2%
▶ Еднократни (алтернативни) данъци	0	0,0%
▶ Представителни разходи	0	0,0%
▶ Други разходи	1	0,1%
Суми с корективен характер, в това число:	-985	-73,9%
▶ Балансова стойност на продадени активи	12	0,9%
▶ Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	-997	-74,8%
▶ Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин (Капитализирани разходи за активи)	0	0,0%
Финансови разходи, в това число:	1	0,1%
▶ Разходи за лихви	0	0,0%
▶ Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	0	0,0%
▶ Банкови такси и комисионни	1	0,1%
Общо разходи	1 332	100,0%

Основните видове разходи бележат нарастване в сравнение с първото тримесечие на предходната година, в следствие на очертаващото се подобрене на производствената дейност. Това подобрене ще намери израз в отчета за полугодieto. Разходите, свързани с персонала са по-големи, тъй като през първото тримесечие на предходната година ненормените работници и служители работеха на 4 часа дневно. Увеличението на разходите за материали и външни услуги се дължи и на финансирането на производството на нови изделия и кореспондира с увеличението на незавършеното производство.

Следва да се обърне внимание на разходите за амортизации. В резултат на преоценката на машините и съоръженията, извършена към 30.06.2009 год., разходите за амортизации след тази дата нарастват с 245 хил. лева месечно.

Разходи за лихви през първото тримесечие на годината не са начислявани. Би следвало да се начислят лихвите по ползваните банкови кредити от „ОББ“ АД, върху обединените и разсрочени публични задължения, по действащите лизингови договори и върху задължения към доставчици. Общият им размер е около 200 хил. лева.

При влягането им в производството, материалните запаси се отчитат по тяхната историческа цена, която се идентифицира с доставната им стойност. Последната включва всички разходи, свързани с доставянето на стоково-материалните запаси до сегашното им местоположение и състояние. В дружеството е възприет метода на “средно претеглена цена” за изписване на стоково-материалните ценности.

Разпределянето на постоянните общопроизводствени разходи се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности, поради което в дружеството като база за разпределение са възприети изработените нормочасове по технология и групи машини и дейности. Като нормален годишен капацитет за “Бесттехника ТМ–Радомир” ПАД са приети 390 хиляди нормочаса, или 97,5 хил. н/ч на тримесечие. Изработените през тримесечието 7,5 хиляди нормочаса съответстват на 7,7% от нормативно приетия производствен капацитет. Средното натоварване на производствените мощности е 5 пъти по-лошо, отколкото през цялата 2009-та година и се влошава с 18% в сравнение с първото тримесечие на предходната 2010 година.

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското счетоводно търговско и данъчно законодателство. Като публично дружество, “Бесттехника ТМ–Радомир” прилага Международните стандарти за финансови отчети.

3. Финансови резултати

При приходи 433 хил. лева и разходи 1 332 хил. лева се получава **счетоводна загуба** в размер на **-899 хил. лева**.

Ако бяха начислени дължимите лихви, счетоводната загуба би била около -1 100 хил. лева.

След преобразуването на счетоводната печалба, съгласно изискванията на Закона за корпоративното подоходно облагане, се получава **финансов резултат след данъчно преобразуване, равен на нула**. На тази база **корпоративен данък не се дължи**.

Балансовата загуба е равна на счетоводната такава от -899 хил. лева.

4. Осигуровки и данъци

Данъкът върху добавената стойност през отчетния период е начисляван редовно. Дължимият ДДС не е превеждан редовно и в срок. За първо тримесечие на 2011 год. начисленият данък върху продажбите е 178 хил. лв. Начисленият ДДС за покупките е 132 хил. лв. Размерът на ДДС по вътрешнообщностните придобивания е 0 хил. лева. ДДС за внасяне от първо тримесечие е 46 хил. лева. В края на тримесечието натрупаното ДДС за внасяне е в размер на 168 хил. лв.

Осигуровките върху начисляваните заплати и възнаграждения са осчетоводявани редовно. Начислените като разходи през този период осигуровки върху заплатите и възнагражденията, както за сметка на дружеството така и за сметка на лицата, са в размер на 165 хил. лева. Реално през тримесечието са платени 14 хил. лева. През отчетния период задълженията към социалното осигуряване нараснаха със 151 хил. лева спрямо 31.12.2010 год. и към 31.03.2011 год. те са в размер на 3 127 хил. лева. По-голямата част от сумата е с настъпил падеж и е дължима. Част от нея е начислена върху неизплатените заплати за м. март 2011 год., както и върху възнагражденията за неизползвани отпуски, поради което не е с настъпил падеж.

Данъкът върху доходите е начисляван редовно и е дължим върху изплатените възнаграждения и заплати. Дължимият такъв не е превеждан от началото на годината. Начисленият през тримесечието подоходен данък е в общ размер на 50 хил.лв. Като вземем предвид 947 хил. лв., дължими в края на 2010 година, към 31.03.2011 година дължимият такъв е 997 хил. лева.

През тримесечието са начислявани редовно **еднократните данъци**, както и **местните данъци и такси**, общо 1 хил. лева. Към 31.12.2011 год. размерът на дължимите суми по тези данъци и такси е 29 хил. лева.

5. Балансови показатели

Баланс - Активи

Размер и структура на активите на баланса към 31.03.2011 година

Наименование на активите	Хил. лева	Относ. дял
Дълготрайни материални активи, в това число:	152 170	85,7%
• земи (терени)	215	0,1%
• сгради и конструкции	16 528	9,3%
• машини и оборудване	127 648	71,9%
• съоръжения	4 710	2,7%
• транспортни средства	98	0,1%
• други дълготрайни материални активи	16	0,0%
• разходи за придобиване и ликвидация на ДМА	2 955	1,7%
Нематериални дълготрайни активи (програмни продукти)	0	0,0%
Дългосрочни финансови активи	7	0,0%

Наименование на активите	Хил. лева	Относ. дял
Материални запаси, в това число:	16 719	9,4%
• материали	5 439	3,1%
• продукция	2 974	1,7%
• стоки	3 533	2,0%
• незавършено производство	4 773	2,7%
Краткосрочни вземания, в това число:	8 619	4,9%
• вземания от клиенти	2 457	1,4%
• вземания от свързани предприятия	3 923	2,2%
• предоставени аванси на доставчици	1 568	0,9%
• съдебни и присъдени вземания	24	
• други краткосрочни вземания	647	0,4%
Парични средства	10	0,0%
Разходи за бъдещи периоди (нетекущи лихви по лизингови договори)	115	0,1%
Сума на Актива	177 640	100,0%

Дълготрайните (нетекущи) материални активи (имоти, машини, съоръжения, оборудване и други) са с отчетна (първоначална) стойност 164 938 хил. лева в края на първото тримесечие и намалява с 12 хил. лева спрямо началото на годината. Тази висока стойност на ДМА е в резултат на извършената към 30.06.2009 год. преоценка по пазарна стойност. Общото увеличение в следствие на тази преоценка е със 128 552 хил. лева, в това число 124 986 хил. лева машини и оборудване и 3 566 лева съоръжения.

Набраното изхабяване към 31.03.2011 год. е 15 723 хил. лева. Балансовата (остатъчна) стойност на ДМА към 31.03.2011 год. е 149 215 хил. лева.

През първото тримесечие на 2011 год. отчетната стойност на ДМА нараства с 2 хил. лева поради новопридобит преносим компютър и намалява с 14 хил. лева, което е отчетната стойност на продадени три броя машини и съоръжения.

От дълготрайните материални активи, след преоценката през 2009 година, с най-голяма стойност са:

- Машините и оборудването - първоначална (отчетна) стойност 133 836 хил. лева и остатъчна (балансова) стойност 127 648 хил. лева.
- Сградите и конструкциите - първоначална (отчетна) стойност 25 276 хил. лева и остатъчна (балансова) стойност 16 528 хил. лева;

Дългосрочните (нетекущи) нематериални активи представляват счетоводни програмни продукти с първоначална (отчетна) стойност 8 хил. лева и остатъчна (балансова) стойност 0 хил. лева.

Дългосрочните (нетекущи) финансови активи са на стойност 7 хил. лева и се формират, както следва:

- 3 420 лева - акционерно участие с 1 437 акции (номинална стойност 14 370 лева) в "МЕТЕКО" АД, гр. София. Същите представляват 6,15% от капитала на дружеството;
- Компенсаторни инструменти с номинал 4 225 лева.

Материалните запаси, които към 31.03.2011 год. са в размер на 16 719 хил. лева, се формират от следните активи:

- Материали на склад - 5 439 хил. лева. Намалели са със 128 хил. лева в сравнение с началото на годината;
- Готова продукция - 2 974 хил. лева. Същата нараства със 114 хил. лева в сравнение с 31.12.2010 година;
- Незавършено производство - 4 773 хил. лева. Нараства с 883 хил. лева в сравнение с началото на годината, когато е 3 890 хил. лева;
- Стоките са в размер на 3 533 хил. лева и размерът им не се променя през тримесечието.

Наблюдава се увеличение общо на материалните запаси спрямо края на 2010 година с 869 хил. лева.

Краткосрочните (търговски и други) вземания, които към 31.03.2011 год. са в размер на 8 619 хил. лева, са намаляли с 216 хил. лева от началото на годината. Формират се от следните активи:

- Вземания от клиенти и доставчици – 2 457 хил. лева;
- Вземания от свързани предприятия – 3 923 хил. лева;
- Предоставени аванси на доставчици – 1 568 хил. лева;
- Съдебни и присъдени вземания - 24 хил. лева. Не променят размера си от началото на годината.
- Други краткосрочни вземания – 647 хил. лева. Същите намаляват с 40 хил. лева. Това са вземания от други дебитори.

Баланс – Собствен капитал и пасиви

Размер и структура на собствения капитал и пасивите на баланса към 31.03.2011 година:

Наименование на пасивите	Хил. лева	Относ. дял
Основен капитал	1 756	1,0%
Резерви	135 071	76,0%
• резерв от последващи оценки на активите и пасивите	115 606	65,1%
• общи резерви	19 071	10,7%
• други резерви	394	0,2%
Финансов резултат, в това число:	-7 661	-4,3%
• неразпределена печалба от минали години	228	0,1%
• непокрита загуба от минали години	-6 990	-3,9%
• текуща печалба/загуба	-899	-0,5%
Нетекущи пасиви (дългосрочни задължения), в това число:	20 025	11,3%
• задължения по търговски заеми (ЗУНК)	171	0,1%
• пасиви по отсрочени данъци	12 390	7,0%

Наименование на пасивите	Хил. лева	Относ. дял
• други дългосрочни задължения (обединени и разсрочени задължения към бюджета и социалното осигуряване, включително лихви)	7 464	4,2%
Текущи пасиви (краткосрочни задължения), в това число:	28 449	16,0%
• задължения към финансови предприятия (кредити от "ОББ" АД)	7 136	4,0%
• задължения към финансови предприятия (лизинг)	2 290	1,3%
• задължения към доставчици	4 257	2,4%
• задължения към свързани предприятия	2 475	1,4%
• получени аванси от клиенти	2 851	1,6%
• задължения към персонала	3 166	1,8%
• задължения към осигурителни предприятия	3 127	1,8%
• данъчни задължения	2 065	1,2%
• други краткосрочни задължения	1 082	0,6%
Приходи за бъдещи периоди	0	0,0%
Сума на Пасива	177 640	100,0%

Като цяло **собственият капитал** на дружеството към 31.03.2011 г. е в размер на 129 166 хил. лв. спрямо 130 065 хил.лв. в началото на периода. Той намалява с 899 хил. лева в края на отчетния период, в резултат на отчетената загуба.

Резервите са на стойност 135 071 хил. лева, като нарастват с 20 хил. лева в сравнение с началото на годината. Те са формирани както следва:

- Резервите от извършената в средата на 2009 г. преоценка са 115 606 х. лв.
- Общите резерви са 19 071 хил. лева.
- Другите резерви са 394 хил. лева. Те са в размер на 10 на сто от печалбата за последните години, до 2009 година включително, и са заделени съгласно изискванията на търговското законодателство.

Дългосрочните задължения не променят размера си през тримесечието и към 31.03.2011 год. са 20 025 хил. лева.

• Основната част от тях (7 464 хил. лева) представляват обединените и разсрочени от Министерския съвет задължения към Бюджета и към Националния осигурителен институт. Разсрочването е за осем години и включва както главници, така и лихви, начислени към края на 2003 година. От общата сума са намалени извършените плащания по погасителния план и отписаните задължения поради изтекъл давностен срок;

- Главницата на задълженията по ЗУНК е в размер на 171 хил. лева;
- Останалите 12 390 хил. лв. са пасиви по отсрочени данъци, начислени във връзка с преоценката на ДМА.

Краткосрочни задължения

Задълженията към "ОББ" АД са в размер на 7 137 хил. лева и са по договорените кредитна линия и инвестиционен кредит.

2 368 хил. лева са задължения към лизингови компании във връзка с доставени машини, производствено оборудване и транспортни средства.

Задълженията към доставчици и клиенти и свързани предприятия през тримесечието намаляват от 9 638 хил. лева към 31.12.2010 год. на 9 583 хил. лева в края на периода. Тези задължения се подразделят на:

- Задължения към доставчици - 4 257 хил. лева спрямо 4 554 хил. лева в края на 2010 година;
- Получени аванси от клиенти - 2 851 хил. лева спрямо 2 544 хил. лева в края на 2010 година;
- Задължения към свързани предприятия - 2 475 хил. лева, спрямо 2 540 хил. лева в края на 2010 година. Размерът им към 31.03.2011 година се формира от:
 - Задължения по доставки - 361 хил. лева, като размерът им се запазва спрямо края на 2010 година;
 - Задължения по получени аванси от клиенти - 2 114 хил. лева спрямо 2 179 хил. лева в края на 2010 година.

Задълженията към персонала са в размер на 3 166 хил. лева. Тази сума се формира от:

- Начислени заплати за месец март 2011 год. - 162 хил. лева;
- Неизплатени заплати за предходни месеци на 2011-та, 2010-та и 2009-та години - 2 692 хил. лева;
- Неизплатени заплати на напуснали работници за минали периоди (2003 и 2004 години) - 84 хил. лева;
- Провизирани обезщетения за неизползван платен отпуск от минали години - 84 хил. лева;
- Провизирани обезщетения при пенсиониране - 144 хил. лева.

Задълженията към социалното осигуряване към 31.03.2011 год. са 3 127 хил. лева, включително начислените върху заплатите за март 2010 година, които не са с настъпил падеж.

Данъчните задължения от началото на годината нарастнаха с 91 хил. лева и към 31.03.2011 год. същите са 2 065 хил. лева. Тези задължения се разпределят както следва:

- Данък върху доходите на персонала - 997 хил. лева;
- Лихви по данъчно ревизионен акт - 830 хил. лева;
- Данък добавена стойност - 168 хил. лева;
- Алтернативни данъци - 29 хил. лева.
- Други данъци - 41 хил. лева.

Другите краткосрочни задължения в размер на 1 082 хил. лева се формират от:

- Лихви по ползваните от ОББ кредити - 424 хил. лева;
- Лихви по ЗУНК - 215 хил. лева;
- Лихви по договори за лизинг - 125 хил. лева;
- Лихви по разсрочени задължения към държавата - 38 хил. лева;
- Лихви по местни данъци и такси - 16 хил. лева;
- Други кредитори - 264 хил. лева.

6. Парични потоци

“Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД е възприело прекия метод за представяне на движението на паричните средства в отчета за паричните потоци. В този отчет се отразяват измененията, настъпили в паричните средства на дружеството, в резултат на извършени сделки и операции през отчетния период. Паричните потоци са входящите постъпления и изходящите плащания на парични средства и парични еквиваленти.

Движение на паричните средства през първо тримесечие на 2011 година

Налични парични средства в началото на периода	37 хил. лв
Парични постъпления през периода	1 356 хил. лв
Парични плащания през периода	1 383 хил. лв
Налични парични средства в края на периода	10 хил. лв

Постъпления

Размер и структура на постъпленията по отчета за паричния поток:

Наименование на постъпленията	Хил. лева	Относ. дял
Постъпления от търговски контрагенти	1 342	98,97%
Постъпления от продажба на дълготрайни активи	14	1,03%
Всичко постъпления	1 356	100,0%

Плащания

Плащанията са предимно във връзка с осигуряването на текущата производствена дейност и свързаните с нея преки, общопроизводствени и административни разходи.

Размер и структура на плащанията по отчета за паричния поток:

Наименование на плащанията	Хил. лева	Относ. дял
Плащания на търговски контрагенти	939	67,90%
Плащания на трудови възнаграждения, осигуровки и данъци върху тях	384	27,77%
Други плащания за оперативна дейност	57	4,12%
Покупка на дълготрайни активи	2	0,14%
Платени лихви, такси, комисионни по заеми	0	0,00%
Други финансови плащания	1	0,07%
Всичко плащания	1 383	100,00%

7. Основни икономически показатели за финансов анализ

А. Показатели за рентабилност.

Характеризират ефективността на приходите от продажби, на капитала, на реалните активи и пасиви. Изразяват се с коефициент:

а) Коефициент на рентабилност на приходите от продажби

$$K_{рпп} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Нетни приходи от продажби}} = \frac{-899}{433} = -2,076$$

б) Коефициент на рентабилност на собствения капитал

$$K_{рск} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Собствен капитал}} = \frac{-899}{129\,166} = -0,007$$

в) Коефициент на рентабилност на пасивите

$$K_{рп} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Пасиви}} = \frac{-899}{48\,474} = -0,019$$

г) Коефициент на капитализация на активите

$$K_{ка} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Сума на реалните активи}} = \frac{-899}{177\,640} = -0,005$$

Коефициентите на рентабилност се изчисляват обикновено на годишна база за пълен отчетен период и съгласно изискванията на икономическата теория следва да бъдат със стойност не по-малка от 0,05 за добре работещо предприятие. Коефициентите на рентабилност са положителни величини, когато финансовият резултат е печалба, и показват темповете на възвращаемост на капитала.

Коефициентите на рентабилност на дружеството за първото тримесечие на 2011 г. са влошени спрямо предходната година. Влошаването на първите два показателя е 1,3 пъти. Влошаването на третия и четвъртия показатели е над 7,5 пъти.

Б. Показатели за ефективност

Тези показатели характеризират съотношението на приходите и разходите. Изчисляват се в коефициент.

а) Коефициент на ефективност на разходите

$$K_{ер} = \frac{\text{Приходи}}{\text{Разходи}} = \frac{433}{1\,332} = 0,325$$

б) Коефициент на ефективност на приходите

$$K_{еп} = \frac{\text{Разходи}}{\text{Приходи}} = \frac{1\,332}{433} = 3,076$$

Коефициентите на ефективност са влошени с 14% спрямо тези от 2010 година, когато бяха съответно 0,378 и 2,644. Коефициентът на ефективност на приходите от обичайната дейност следва да бъде със стойност не по-голяма от 0,95 според икономическите изисквания за добре работещо предприятие.

В. Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност са количествени характеристики на способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи.

а) Коефициент на обща ликвидност

$$K_{ол} = \frac{\text{Краткотрайни активи}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{25\,463}{28\,449} = 0,90$$

б) Коефициент на бърза ликвидност

$$K_{бл} = \frac{\text{Краткоср. взем.} + \text{Краткоср. инвест.} + \text{Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{8\,629}{28\,449} = 0,30$$

в) Коефициент на незабавна ликвидност

$$K_{нл} = \frac{\text{Краткосрочни инвестиции} + \text{Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{10}{28\,449} = 0,0004$$

г) Коефициент на абсолютна ликвидност

$$K_{ал} = \frac{\text{Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{10}{28\,449} = 0,0004$$

Коефициентът на обща ликвидност е доста по-малък от теоретичния норматив за добре работещо предприятие, а именно 2,00. Същият се подобрява незначително спрямо равнището от 2010 год., когато е със стойност 0,89.

За предходната година коефициентът на бърза ликвидност беше 0,32. Към 31.03.2011 год. същият става на 0,30, т. е. влошаването е незначително.

Г. Показатели за финансова автономност

Показателите за финансова автономност са количествени характеристики на степента на финансовата независимост на предприятието от кредиторите.

а) Коефициент на платежоспособност

$$K_{плс} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Пасиви}} = \frac{129\,166}{48\,474} = 2,665$$

б) Коефициент на задлъжнялост

$$K_3 = \frac{\text{Пасиви}}{\text{Собствен капитал}} = \frac{48\,474}{129\,166} = 0,375$$

Получените коефициенти почти запазват равнището си от 2010 год., когато са съответно 2,709 и 0,369. Коефициентът на платежоспособност следва да бъде със стойност не по-малка от 0,5 съгласно икономическата теория.

Д. Показатели за обръщаемост на материалните запаси

Показателите за обръщаемост на материалните запаси характеризират ефективността от използването им. Материалните запаси са краткотрайни активи и колкото по-късо е времето на един оборот, толкова по-добра е ефективността от тяхното използване.

Колкото по-малко средства са ангажирани в материални запаси, толкова по-добра е и ликвидността.

а) Времетраене на един оборот в дни

$$В_{\text{еод}} = \frac{\text{Средна наличност на МЗ} \times 360}{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукцията}} = \frac{16\,285 \times 360}{992} = 5\,910 \text{ дни}$$

Показателят отразява за колко дни материалните запаси правят един оборот.

Сумата на средната наличност на материални запаси се изчислява чрез използване на средна хронологична величина на база наличностите в началото и в края на всеки месец от периода.

Нетния размер на приходите от продажби на продукцията е получен чрез проста екстраполация на тримесечния резултат (умножава се по 4), с цел съпоставимост с предишния отчетен период.

Този показател е неблагоприятен за предприятието и се влошава значително в сравнение с предходната година, когато времето за един оборот е 2 292 дни.

От друга страна, следва да се има предвид, че дългият производствен цикъл е обективно обусловен от характера на продукцията, а от там и обръщаемостта на материалните запаси е малка.

б) Брой на оборотите, които извършват материалните запаси

$$БО_{\text{МЗ}} = \frac{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукцията}}{\text{Средна наличност на материалните запаси}} = \frac{992}{16\,285} = 0,06$$

Този показател характеризира обращаемостта на материалните запаси. Коефициентът е неблагоприятен и се влошава 2,5 пъти спрямо предходната година, когато същият е 0,16.

в) Заетост на материалните запаси

Показателят определя сумата на материалните запаси, която обслужва един лев от нетния размер на приходите от продажби на продукция.

$$З_{мз} = \frac{\text{Средна наличност на материалните запаси}}{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукция}} = \frac{16\,285}{992} = 16,42$$

Показателят се влошава значително в сравнение с края на предходната година, когато е равен на 6,37.

Е. Показатели за маржове на база печалба на различни етапи.

Показателите за маржове на база печалба отразяват съотношението на различните видове печалба към различните видове приходи.

а) EBITDA марж

EBITDA представлява печалбата от дейността, преди лихви, данъци, обезценки и амортизации (изключват се финансовите приходи и разходи)

$$К_{ебитда} = \frac{\text{Печалба от дейността, преди лихви, данъци, обезценки и амортизации}}{\text{Приходи от продажби}} = \frac{147}{433} = 33,9\%$$

За да е ефективно едно дружество и да може да реализира относително добра възвръщаемост, този показател би следвало да бъде не по-малък от 25%.

б) EBT марж

EBT представлява печалбата от цялата дейност, преди облагането с данъци

$$К_{ебт} = \frac{\text{Печалба от цялата дейност, преди облагането с данъци}}{\text{Приходи от дейността}} = \frac{-899}{433} = -207,6\%$$

За да е ефективно едно дружество, този показател би следвало да бъде не по-малък от 5%.

в) ЕАТ марж

ЕАТ представлява печалбата от цялата дейност, след облагането ѝ с данъци

$$K_{\text{еат}} = \frac{\text{Печалба, след облагане с данъци}}{\text{Приходи от дейността}} = \frac{-899}{433} = -207,6\%$$

За да е ефективно едно дружество, този показател би следвало да бъде не по-малък от 4,5%.

8. Анализ на взаимоотношенията с клиенти и доставчици и на икономическите резултати

В настоящата глава се дава обяснение на икономическото състояние на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД към 31.03.2011 година.

8.1. Изменение на вземанията

№ по ред	Показатели	хил. лева		
		31.12.2010г.	31.03.2011г.	Изменение (к.4-к.3)
1	2	3	4	5
1	Вземания от клиенти и от доставчици	4 120	4 025	-95
1.1.	Вземания от клиенти	2 652	2 457	-195
1.2.	Предоставени аванси на доставчици	1 468	1 568	100
2	Вземания от свързани предприятия	3 993	3 923	-70
2.1.	Вземания от свързани предприятия	3 993	3 923	-70
2.2.	Предоставени аванси на свързани предприятия	0	0	0
I.	Общо вземания по търговски взаимоотношения (р.1+р.2)	8 113	7 948	-165
I.1.	Вземания по търговски взаимоотношения	6 645	6 380	-265
I.2.	Предоставени аванси по търговски взаимоотношения	1 468	1 568	100

Вземанията на дружеството от клиенти намаляват със 195 хил. лева, а предоставените аванси на доставчици нарастват със 100 хил. лева. Вземанията от свързани предприятия намаляват със 70 хил. лева. Като цяло, вземанията по търговски взаимоотношения намаляват със 165 хил. лева от началото на годината.